

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3CoCsp/51/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222204154
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Dudíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7222204154.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Dudíkovej a členov senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Petra Tutka v spore žalobkyne A. B. C., nar. X.XX.XXXX, bytom C. X, D., zastúpenej JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou so sídlom Urbánkova 6, Košice, proti žalovanej E. F. G., B., G. G. H. XXXX/XXX, I., J.: XX XXX XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, Trenčín, adresa pobočky pre doručovanie H. XXXX/XXX, I., IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadost'učinenie, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 12.9.2023 č.k. 22Csp/114/2022-87

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 500 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I), v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol (II). Priznal žalobkyni voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (III).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala od žalovanej zaplataenia primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 600 Eur podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa na tom skutkovom základe, že v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II sp. zn. 13C/61/2018 sa úspešne domohla ochrany svojich spotrebiteľských práv v súvislosti s úverovou zmluvou č. SUA14/002468 uzatvorenou so žalovanou dňa 25.06.2014, v ktorom súd rozhodol rozsudkom zo dňa 8.7.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/96/2020 zo dňa 9.9.2021 tak, že v časti o určenie úverovej zmluvy č. SUA14/002468 za neplatnú žalobu zamietol a určil, že úverová zmluva č. SUA14/002468 je bezúročná a bez poplatkov. Zároveň určil, že záložné právo na osobné motorové vozidlo E. J. K. X.X F. L. F., VIN: H., zriadené na základe Zmluvy o zriadení záložného práva č. SUA14/002468 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 25.06.2014, neexistuje. V prevyšujúcom rozsahu, v časti o zaplataenie 1.062 Eur, žalobu zamietol.

3. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku skutkovo vyšiel z tvrdení žalobkyne a z obsahu spisu Okresného súdu Košice II sp. zn. 13C/61/2018, z ktorého zistil, že úver poskytnutý žalobkyni na základe úverovej zmluvy č. SUA14/002468 zo dňa 25.06.2014 súd v označenom konaní posúdil ako bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí vyplývajúcich z ust. § 9 ods. 2 písm. b) a c) zák. č. 129/2010 Z.z., ktorými sú zákonom stanovené údaje finančného agenta, prostredníctvom ktorého bola v danom prípade zmluva uzavretá, a tiež údaj o adrese predávajúceho.

4. Súd prvej inštancie nárok uplatnený v tomto konaní právne posúdil podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Mal za to, že základ nároku je daný, ak dodávateľ poruší osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov,

ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne, čo sa v danom prípade nepochybne stalo, nakoľko Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/61/2018 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu konštatoval porušenie povinností žalovanej, keďže zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala obligatórne náležitosti, navyše bolo určené, že záložné právo na osobné motorové vozidlo, zriadené na základe Zmluvy o zriadení záložného práva č. SUA14/002468 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 25.6.2014, neexistuje. Súd ďalej konštatoval, že ujma, ktorá žalobkyni objektívne hrozila, predstavovala sumu viac ako 6.387,44 Eur, nakoľko bolo preukázané, že žalovaná v dôsledku absencie obligatórných náležitostí v zmluve, čo malo za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, požadovala od žalobkyne nad rámec pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere predmetnú pomerne vysokú sumu, hoci na ňu zákonný nárok nemala, navyše obmedzila žalobkyňu tým, že si uplatnila záložné právo na osobné motorové vozidlo. Súd bol toho názoru, že porušením práva a povinností je aj to, že neuvedením zákonom predpísaných náležitostí a vyslovením bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru došlo aj k vzniku možnosti bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej. Námietka žalovanej, že si žalobkyňa úspešne neuplatnila porušenie svojho práva alebo povinností ustanovených zákonom, preto nie je dôvodná.

5. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, súd posudzoval konkrétne skutkové okolnosti, prihliadol na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovanej, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Dbal pritom na naplnenie jeho základných funkcií, a to satisfakčnej a sankčnej. Podľa názoru súdu práve suma 500 Eur dostatočne kompenzuje vzniknutú ujmu žalobkyni, ktorej bolo zasiahnuté ako do majetkovej sféry, ale aj skutočnosťou, že bola nútená domáhať sa svojich práv a vyslovenia porušenia zákonných povinností žalovanou na súde, bol narušený nie len jej bežný život. Súd vzal zreteľ aj na sankčnú a odradzujúcu zložku finančného zadosťučinenia, pričom aj z tohto pohľadu sa suma priznaná žalobkyni javí ako primeraná. Poukázal na to, že výška primeraného finančného zadosťučinenia nemôže byť svojvoľná, je potrebné vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobkyne, ako aj žalovanej, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv a povinností. S prihliadnutím na intenzitu zásahu do práv žalobkyne, výšku nedôvodne požadovanej sumy žalovanou (6.387,44 Eur), dĺžku trvania závadného stavu (viac ako sedem rokov od uzavretia zmluvy do právoplatného rozhodnutia súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti), negatívne dôsledky v súkromnom živote žalobkyne (obmedzenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu zriadeným záložným právom v prospech žalovanej, ktorého neexistencia bola následne vyslovená súdom) a nutnosť domáhať sa svojich práv na súde ako slabšej strany, považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia v sume 500 Eur. V prevyšujúcej časti (100 Eur) žalobu zamietol.

6. Proti vyhovujúcemu výroku (I) tohto rozsudku a s ním súvisiacemu výroku o trovách konania (III) podala žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd v tejto časti zrušil, v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania. V dôvodoch odvolania vytkla súdu prvej inštancie, že žalobkyňa nespĺnila podmienky na priznanie finančného zadosťučinenia podľa ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Vyslovila názor, že predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu, ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Podľa nej však práva a povinnosti žalobkyne ako spotrebiteľky predmetnou úverovou zmluvou neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Predmetom konania sp. zn. 13C/61/2018 bolo výlučne určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ktorý žalobkyňa prestala splácať po doplatení istiny pred samotným podaním žaloby v konaní sp. zn. 13C/61/2018, čo v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Ďalšou podmienkou na priznanie finančného zadosťučinenia je porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom (t.j. zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa) a osobitnými predpismi. Nestačí teda len samotné porušenie zákona č. 250/2007 Z.z., ale súčasne aj porušenie práv alebo povinností ustanovených inými predpismi. Žalobkyňa však neuviedla, akým spôsobom mala žalovaná jej práva alebo povinnosti poškodiť, obmedzila sa len na konštatovanie, že uzatvorená úverová zmluva nemá náležitosti podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo však nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, nakoľko pre spotrebiteľa z toho vyplynula len výhoda, že poskytnutý úver je pre neho bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyni žiadna ujma reálne nevznikla, splácala len to, čo sa zmluvným vzťahom vedome a dobrovoľne zaviazala, neuhradila

nič navyše, len istinu a okamžite prestala uhrádzať ďalšie splátky ešte v roku 2017. Pokiaľ došlo následne k vyhláseniu úverovej zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov, bola to pre ňu výlučne výhoda, s ktorou ani hypoteticky pri uzatváraní zmluvy nepočítala. Naopak, ujmu to predstavovalo pre žalovanú, lebo prišla o zisk, ktorý mala pri uzatvorení zmluvy dojednaný. Treťou podmienkou je primeranosť finančného zadostučinenia, ktorého cieľom má byť nastolenie akejsi rovnováhy v dôsledku porušenej povinnosti, ktorá spotrebiteľovi mala spôsobiť škodu. Pokiaľ však súd vyhlási úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí (prípadne aj neplatnú, aj keď sa na základe nej poskytli spotrebiteľovi finančné prostriedky), žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla, práve naopak, získa výhodu bezúročného a bezpoplatkového úveru, ktorý by mu neposkytla žiadna banka, ani iná inštitúcia. Ak by na základe tejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj primerané finančné zadostučinenie, žalovaná je toho názoru, že výklad právnej normy § 3 ods. 5 nie je správne aplikovaný. Žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, v čom pocítovala porušenie svojich práv, aké to malo pre ňu dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadostučinenia v hodnote 600 Eur (súdom priznanej sumy 500 Eur). Preto vyplatenie sumy vo výške 500 Eur považuje žalovaná za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca sledoval. Žalovaná v odvolaní citovala aj rozhodnutia súdov, Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Trenčíne, Krajského súdu v Banskej Bystrici, Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom.

7. Žalovaná ďalej zdôraznila, že pokiaľ súd v predchádzajúcom rozsudku vyhodnotil úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov, žalobkyni mohla potencionálne vzniknúť ujma iba za zaplatené úroky (na ktoré sa však pri podpise úverovej zmluvy slobodne a vážne zaviazala). Ani táto ujma jej však nevznikla, nakoľko doplatila len samotnú istinu. Podotkla, že žalobkyňa bola v konaní sp. zn. 13C/61/2018 právne zastúpená, čím sa vyvážila jej pozícia slabšej strany ako spotrebiteľky, okrem toho ide o vysokoškolsky vzdelanú spotrebiteľku, ktorá bola sama prostredníctvom svojho právneho zástupcu iniciátorkou už predchádzajúceho súdneho konania, preto jej tvrdenia o psychickej záťaži zo súdneho procesu vyznievajú maximálne účelovo a ironicky. Primerané finančné zadostučinenie nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov, pretože by to znamenalo, že za jedno nedodržanie náležitostí úverovej zmluvy by bol žalovaný postihnutý dvakrát – vydaním bezdôvodného obohacovania, resp. stratou nároku na úroky a poplatky zo zmluvy, a priznaním finančného zadostučinenia, čo je v rozpore so zásadou ne bis in idem. Je toho názoru, že ani súdy by nemali spotrebiteľov zbavovať zodpovednosti za svoje záväzky a následne im ešte priznať primerané finančné zadostučinenie. Postavenie slabšej strany neznamena, že jej bude poskytnutá bezbrehá ochrana voči dodávateľovi ako strane silnejšej, bez ohľadu na platné právo. U spotrebiteľa sa vychádza z definície priemerného spotrebiteľa, teda takého, ktorý má primerané množstvo informácií a je v rozumnej miere pozorný a obozretný, vyžaduje určitú mieru pozornosti napríklad v tom, že spotrebiteľ musí vykonať určité kontrolné zisťovania, aký tovar vlastne kupuje, alebo akú zmluvu uzatvára. Európsky súdny dvor dokonca deklaroval, že sa celkovo vychádza z takého spotrebiteľa, ktorého inteligentný kvocient nie je na hranici demencie, ale ktorý je schopný sa slobodne rozhodnúť (C-315/92).

8. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal jej voči žalovanej náhradu trov odvolacieho konania. Podľa nej účelom poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Žalobkyňa ako spotrebiteľka nie je povinná preukazovať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadostučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti, týkajúce sa nároku na primerané finančné zadostučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Samotná povaha primeraného finančného zadostučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy. Žalobkyňa má za to, že v danej veci sú splnené podmienky pre priznanie nároku na primerané finančné zadostučinenie, keď ako spotrebiteľka úspešne uplatnila na súde porušenie svojich práv žalovanou na základe porušenia zákonných povinností žalovanej podľa zák. č. 129/2010 Z.z. a určením neexistencie záložného práva na osobnom motorovom vozidle. Takéto porušenia povinností žalovanej sú porušením povinností v zmysle § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. a teda zakladajú vznik nároku žalobkyne. Priznané finančné zadostučinenie vo výške 500 Eur je vyrovnaním jej ujmy, ktorá jej vznikla konaním žalovanej, je akousi satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovanej trpieť a je sankciou postihujúcou

žalovanú, ktorá s ňou uzavrela zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola bezúročná a bez poplatkov, a taktiež žalovaná neoprávnene požívala záložné právo na osobné motorové vozidlo, zriadené na základe zmluvy z 25.6.2014. Zo strany žalovanej došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu žalobkyni spočívajúcu v hrozbe preplatenia spotrebiteľského úveru, ktorý je bezúročný a bez poplatkov, o viac ako 6.387,44 Eur. Vzhľadom k existencii záložného práva na osobnom motorovom vozidle bola žalobkyňa obmedzená v právnych úkonoch spojených s predajom tohto vozidla. Tým, že podmienkou nároku na finančné zadosťučinenie je predchádzajúce úspešné uplatnenie porušenia spotrebiteľských práv alebo povinností, žalovaná, ktorá spotrebiteľské právo porušila, musí znášať riziko multiplikačného žalobného efektu. Pokiaľ žalovaná poukazuje na to, že žalobkyňa dobrovoľne súhlasila s podpisom úverovej zmluvy, bolo jej zákonnou povinnosťou predložiť jej na podpis zmluvu v súlade s právnou úpravou na ochranu spotrebiteľa, čo žalovaná porušila. Žalovaná nie je postihnutá dvakrát za to isté, druhýkrát je totiž postihnutá za to, že spotrebiteľ sa porušenia spotrebiteľských práv musel domáhať v súdnom konaní, a to až do jeho právoplatného meritórneho skončenia.

9. Zamietavý výrok rozsudku (II) nebol odvolaním napadnutý; v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť v zmysle ust. § 367 ods. 1 a contrario C.s.p., a preto v nej nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

10. Vo vzťahu k ostatným častiam rozsudku (napadnutému vyhovujúcemu výroku a tiež závislému výroku o trovách konania) Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas (§ 362 v spojení s ust. § 367 ods. 2 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadísk odvolaním uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že je (odvolanie) dôvodné.

11. K odvolaciemu dôvodu upravenému v ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. spočívajúcemu v nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). Omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo aplikoval na zistený skutkový stav, alebo z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

12. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a tretia zák. č. 250/2007 Z. z., o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. Citovaný § 3 ods. 5 tretia veta zákona o ochrane spotrebiteľa výslovne viaže vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie len na podmienku úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Napriek tomu, že zákon pre vznik nároku na finančné zadosťučinenie iné podmienky nevyžaduje, určuje preň kritérium primeranosti, ktoré vo svojich praktických dôsledkoch znamená, že bude vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu stanovil rozsah finančného zadosťučinenia. To inými slovami povedané znamená, že priznaná výška finančného zadosťučinenia rozhodne nebude vecou ani subjektívnej predstavy spotrebiteľa, ani ľubovôle súdu, ale výsledkom objektívnych parametrov, majúcich význam pre záver o primeranosti reálnej satisfakcie. Aplikované zákonné ustanovenie preto možno považovať za normu s relatívne neurčitou hypotézou, teda takú, ktorej hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktorá tým ponecháva súdu priestor, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy z vopred neobmedzeného okruhu okolností.

14. Myšlienkový proces súdu pri aplikácii noriem s relatívne neurčitou hypotézou nachádza svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutí, ktoré sa tým stávajú prirodzeným interpretačným vodičom pri posudzovaní obdobných prípadov. Podstata finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 tretia veta zákona o ochrane spotrebiteľa preto do istej miery predurčuje originálny prístup pri hodnotení primeranosti satisfakcie. Podľa nazerania odvolacieho súdu by pri posudzovaní primeranosti finančného zadosťučinenia mali byť v popredí pozornosti parametre, prostredníctvom ktorých spotrebiteľ objektívne môže vnímať závažnosť zásahu do svojich oprávnených záujmov, najmä však okolnosti vzniku záväzku, podstata porušenia spotrebiteľského práva, povaha a rozsah následkov, spôsob realizovania nárokov dodávateľom, jeho postoj k uplatňovaniu spotrebiteľskej ochrany, náprava dopadov inými prostriedkami a pod. Bez potreby hlbšej analýzy možno vyjsť z rozumného predpokladu, že v prípadoch závažnejšieho porušenia spotrebiteľských práv bude primeraným väčšie finančné zadosťučinenie než tam, kde má toto porušenie z hľadiska naznačených kritérií menšiu intenzitu. Výber i váha kritérií pre posudzovanie primeranosti finančného zadosťučinenia je determinovaná jeho satisfakčným a zároveň sankčným účelom. Priznané finančné zadosťučinenie by teda malo spotrebiteľa primerane odškodniť a dodávateľa adekvátne odradiť od protiprávneho konania; naopak nemalo by viesť k neodôvodnenému prospechu spotrebiteľa. Odvolací súd pripomína, že prípadná ujma - či už majetková alebo nemajetková, predstavuje len jedno z do úvahy prichádzajúcich kritérií, ktoré súd vyhodnocuje, a preto aj pri inak hodnotovo väčšom následku - napríklad značnom nákladovom zaťažení spotrebiteľa napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, môže byť primeranou finančná satisfakcia v nižšej sume, pokiaľ v porovnaní s inými prípadmi bude v kontexte všetkých posudzovaných kritérií závažnosť porušenia spotrebiteľských záujmov menšia.

15. Napokon k teoreticko - právnym východiskám odvolací súd pre úplnosť dodáva, že i keď spotrebiteľ v spore o zaplatenie finančného zadosťučinenia nemusí objektivizovať skutočnosť vzniku ujmy v dôsledku porušenia spotrebiteľského práva ako *conditio sine qua non*, nezbavuje ho to povinnosti tvrdiť a preukázať svoje tvrdenia o okolnostiach podporujúcich jeho predstavu o primeranosti výšky ním uplatneného finančného zadosťučinenia. Rovnako, aj keď prirodzene v opačnom smere, zaťažuje povinnosť tvrdenia dodávateľa. V sudcovskej úvahe totiž môžu nájsť vyjadrenie len skutkové okolnosti, ktoré v konaní vyšli najavo procesne prípustným spôsobom, ktorý ani v spotrebiteľských sporoch nepredpokladá suplovanie povinnosti tvrdenia spotrebiteľa a nad rozsah nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci, ani nahradzovanie jeho dôkaznej povinnosti (§ 295 C.s.p.).

16. Z prejednávaného spisu je zrejmé, že žalobkyňa v konaní odôvodňovala primeranosť výšky uplatneného finančného zadosťučinenia tvrdením, že v dôsledku porušenia spotrebiteľského práva žalovanou jej bola spôsobená ujma, požadované finančné zadosťučinenie považuje za akúsi satisfakciu za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovanej trpieť, zároveň je sankciou postihujúcou žalovanú, ktorá s ňou uzavrela zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola bezúročná a bez poplatkov, okrem toho žalovaná neoprávnene požívala záložné právo na osobné motorové vozidlo, čím bola žalobkyňa obmedzená v právnych úkonoch spojených s predajom tohto vozidla. Konanie žalovanej považovala za spôsobilé privodiť jej ujmu spočívajúcu v hrozbe preplatenia spotrebiteľského úveru o viac ako 6.387,44 Eur.

17. Súd prvej inštancie síce správne konštatuje, že výška primeraného finančného zadosťučinenia nemôže byť svojvoľná, pričom je potrebné vychádzať zo závažnosti porušenia práv a povinností, z okolností tak na strane žalobkyne, ako aj žalovanej, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv a povinností. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o primeranosť finančného zadosťučinenia, sa však následne takmer bez výhrad stotožnil s tvrdeniami žalobkyne obsahujúcimi len všeobecnú argumentáciu (intenzita zásahu do práv žalobkyne, výška nedôvodne požadovanej sumy žalovanou (6.387,44 Eur), dĺžka trvania závadného stavu (viac ako 7 rokov od uzavretia zmluvy do právoplatného rozhodnutia súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti), negatívne dôsledky v súkromnom živote žalobkyne (obmedzenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu zriadeným záložným právom v prospech žalovanej, ktorého neexistencia bola následne vyslovená súdom, nutnosť domáhať sa svojich práv na súde ako slabšej strany), bez konkrétnejšieho vysvetlenia svojich myšlienkových postupov. Je zjavné, že prvoinštančný súd posudzoval primeranosť finančného zadosťučinenia predovšetkým vo vzťahu k výške úrokov a poplatkov týkajúcich sa predmetnej spotrebiteľskej zmluvy, ktoré však v konečnom dôsledku neboli dôvodom porušenia spotrebiteľského práva, nakoľko z odôvodnenia rozsudku sp. zn. 13C/61/2018 vyplýva, že súd nepovažoval námietku žalobkyne o nesprávnosti RPMN

za dôvodnú. Dôvodom porušenia spotrebiteľského práva teda nebola sama osebe výška úroku, ale spotrebiteľská zmluva bola vyhlásená za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. b) a c), čiže pre neuvedenie údajov o finančnom agentovi, prostredníctvom ktorého bola zmluva uzavretá, ako aj údaje o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Žalobkyňa navyše nepreukázala svoje tvrdenia o okolnostiach podporujúcich jej predstavu o primeranosti výšky ňou požadovaného finančného zadosťučinenia, teda objektívne parametre, ktoré by jednoznačne odôvodňovali záver o tom, že ňou požadovaná výška finančného zadosťučinenia je primeraná. Ako príklad uvádza odvolací súd tvrdenie žalobkyne o tom, že žalovaná neoprávnene požívala záložné právo na osobné motorové vozidlo, v dôsledku čoho bola žalobkyňa obmedzená v právnych úkonoch spojených s jeho predajom. Je však potrebné zdôrazniť, že toto záložné právo bolo zriadené platne, ide o právom povolený zabezpečovací inštitút, pričom samo osebe nemohlo spôsobiť spotrebiteľke ujmu, čiže samo osebe nie je porušením spotrebiteľského práva, navyše žalobkyňa neprezentovala žiadne konkrétne tvrdenia o tom, že by sa počas jeho trvania skutočne snažila predmetné motorové vozidlo predať.

18. Odvolací súd na tomto mieste poznamenáva, že posúdenie otázky primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva z aplikácie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré vo svojom rozhodnutí síce použil aj súd prvej inštancie, v okolnostiach prípadu ho však nesprávne aplikoval, keď vedený nesprávnymi právnymi úvahami ohľadne spôsobu posúdenia primeranosti finančného zadosťučinenia vo vzťahu k závažnosti porušenia spotrebiteľského práva neustálil skutkový stav potrebný pre záver o dôvodnosti základu a výšky uplatneného nároku. Nakoľko tento nedostatok, vzhľadom na povahu a rozsah jeho procesných dôsledkov, nebolo možné efektívne napraviť v odvolacom konaní, došlo tým k naplneniu dôvodu, pre ktorý odvolaciu súdu neostávalo iné, ako rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a tiež v závislom výroku o trovách konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.) zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

19. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne rozhodnúť o žalobkyňou uplatnenom nároku, pričom bude vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu tak, ako ho vyjadril v tomto uznesení. Pri posudzovaní primeranosti finančného zadosťučinenia bude prihliadať okrem iného aj na závažnosť porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľky, ako aj povinností dodávateľa, sústredí sa na to, pre aké porušenie spotrebiteľského práva bola aktivovaná spotrebiteľská ochrana, od toho momentu sa potom bude odvíjať záver, akú intenzitu toto porušenie spotrebiteľského práva malo. Zároveň vezme do úvahy, aby nedošlo k výraznej disproporcii medzi povahou a faktickými hodnotovými dopadmi porušenia spotrebiteľského práva a rozsahom právnych následkov. Nové rozhodnutie súd prvej inštancie náležite odôvodní tak, aby sa dôsledne a presvedčivo vysporiadal so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a argumentmi sporových strán a zároveň aby odôvodnenie nie len formálne spĺňalo náležitosti požadované ust. § 220 ods. 2 C.s.p., ale aby i materiálne zodpovedalo kritériám spravodlivého odôvodnenia.

20. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie tiež o všetkých trovách, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

21. Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).